

РЕШЕНИЕ

№ 19682

гр. София, 29.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 48 СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ИВЕЛИНА М. СИМЕОНОВА

при участието на секретаря М. АТ. ДРАГАНОВА
като разгледа докладваното от ИВЕЛИНА М. СИМЕОНОВА Гражданско дело № 20231110120909 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 124, ал. 1 ГПК, вр. чл. 235 ГПК.

Образувано е по искова молба на К. Й. П., ЕГН ***** срещу „И.А.М.“ АД, ЕИК *****, с която са предявени както следва: установителен иск с правно основание чл. 26, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр. чл. 19, ал. 4 ЗПК и чл. 33, ал. 1 и ал. 2 ЗПК, евентуално чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД, евентуално чл. 143, ал. 2, т. 5 ЗЗП, вр. чл. 146 ЗЗП и осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 652,35 лв. (след допуснато изменение на иска по реда на чл. 214 ГПК в открито съдебно заседание на 15.11.2023 г.), представляваща недължимо платена сума по договор за паричен заем № 3263344, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 28.03.2023 г. до окончателното изплащане, както и направените по делото разноски.

Ищецът твърди, че на 02.07.2018 г. сключил с ответника договор за паричен заем № 3263344, по който му била отпусната сумата от 1250 лв., дължима на месечни вноски. В чл. 4 от процесния договор страните уговорили, че договорът за заем ще бъде обезпечен с гарант – две физически лица, поръчители или банкова гаранция в полза на институцията, отпуснала кредита, като били предвидени и условия, на които следва да отговарят поръчителите. В чл. 4, ал. 2 от договора страните уговорили, че в случай на неизпълнение на задължението за осигуряване на поръчителство в срока по чл. 4, ал. 1, заемателят дължи на заемотателя неустойка в размер на 600 лв., платима разсрочено, заедно с всяка от погасителните вноски. Ищецът твърди, че поради неосигуряване на обезпечение по договора, му била начислена неустойка по чл. 4, ал. 2. Твърди, че е погасил изцяло сумата по сключения договор за заем преди подаване на исковата молба. Сочи, че процесната неустоечна клауза – чл. 4 от договора, има за цел заобикаляне на разпоредбата на чл. 33, ал.

1 и ал. 2 ЗПК, поради което е нищожна на основание чл. 21, ал. 1 ЗПК. Твърди, че клаузата е нищожна и поради противоречие с добрите нрави, тъй като така договорена, при непредоставяне на обезпечение, неустойката излиза извън присъщите ѝ обезщетителна, обезпечителна и санкционна функции и води до оскъпяване на кредита, а и не е ясно какви точно вреди би покрила, с позоваване на т. 3 от ТР № 1/15.06.2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС. Твърди, че клаузата заобикаля и нормата на чл. 19, ал. 4 ЗПК, тъй като сумата за неустойка би следвало да бъде включена в ГПР, а като не е сторил това, ответникът е заобиколил забраната на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Излага съображения, че неустоечната клауза по чл. 4 от договора е изцяло неравноправна и нищожна и на основание чл. 143, ал. 2, т. 5 ЗЗП, тъй като задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано висока неустойка, както и тази клауза не е индивидуално уговорена, съгласно чл. 146 ЗЗП. С оглед нищожността на неустоечната клауза, ищецът твърди, че сумата, платена по същата, е получена от ответника без основание. Ето защо моли клаузата на чл. 4, ал. 2 от договора да бъде прогласена за нищожна на заявените основания, както и за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 652,35 лв., заплатена по нищожна клауза за неустойка. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор от ответника, с който оспорва исковете по основание и размер. Твърди, че съединяването на установителен иск с осъдителен е недопустимо поради идентичност на предмета на спора, и че липсва правен интерес от предявяване на установителен иск, когато страната може да предяви осъдителен иск, с оглед което моли за прекратяване на производството като недопустимо. По същество се оспорва, че клаузата за неустойка е нищожна на сочените от ищеца основания. Предвид изложеното се моли за отхвърляне на исковете и за присъждане на разноски. Прави се възражение по чл. 78, ал. 5 ГПП по отношение на претендираните от насрещната страна разноски.

Съдът, след като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа страна:

По делото не се спори, а и от представения като доказателство договор за паричен заем № 3263344 от 30.06.2018 г. (който не се спори, че е именно процесният) е видно, че между ищеца К. Й. П., в качеството му на заемател, и „И.А.М.“ АД, в качеството му на заемодател, е сключен договор за заем, по силата на който „И.А.М.“ АД е предоставило на К. П. сума в размер на 1250 лв., която ищецът се е задължил да върне на 15 равни двуседмични вноски в размер на 92,59 лв. всяка, заедно с възнаградителна лихва при фиксиран годишен лихвен процент в размер от 35 % и годишен процент на разходите от 40,83 %, като общата сума, дължима от заемателя е 1388,85 лв. В чл. 4, ал. 1 от договора е уговорено, че заемателят се задължава в срок до три дни, считано от датата на сключване на процесния договор да предостави на заемодателя обезпечение в една от следните форми: 1) две физически лица – поръчители, всяко от които да отговаря на следните изисквания: да представи служебна бележка от работодател за размер на трудово възнаграждение; нетният размер на осигурителния му доход да е в размер над 1000 лв.; да работи на безсрочен трудов договор;

да не е заемател или поръчител по друг договор за паричен заем, сключен с „И.А.М.“ АД; да няма неплатени осигуровки за последните две години; да няма задължения към други банкови и финансови институции или ако има – кредитната му история в ЦКР към БНБ една година назад да е със статус не по-лош от „Редовен“; 2) банкова гаранция с бенефициер – заемотателя, за сумата от 1388,85 лв., със срок на валидност – 30 дни след крайния срок за плащане на задълженията по договора. В ал. 2 на чл. 4 страните са уговорили, че при неизпълнение на задължението по договора да предостави обезпечение в срока по ал. 1, заемателят дължи на заемотателя неустойка в размер на 652,35 лв., която се заплаща от заемателя разрочено, заедно с всяка от погасителните вноски, като към размера на всяка от вноските се добавя сума в размер на 43,49 лв.

По делото е приета и Справка за извършени плащания по договор за паричен заем № 3263344, представена от „И.А.М.“ АД, от която се установява, че по процесния договор ищецът е заплатил както следва: 1250 лв. – главница, 138,85 лв. – договорна лихва, 652,35 лв. – неустойка, или общо 2041,20 лв.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема следното от правна страна:

Твърденията на страните, съдържащи се в исковата молба и в отговора, дават на съда основание да приеме, че е предявен иск с правно основание чл. 26, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр. чл. 19, ал. 4 ЗПК и чл. 33, ал. 1 и ал. 2 ЗПК, евентуално чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД, чл. 143, ал. 2, т. 5 ЗЗП, вр. чл. 146 ЗЗП за прогласяване нищожност на клаузата на чл. 4, ал. 2 от договор за паричен заем № 3263344, предвиждаща заплащане на неустойка в размер на 652,35 лв. в случай на непредоставяне от заемателя на обезпечение съгласно условията на ал. 1, чл. 4 от договора и иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД за осъждане на ответника да върне на ищеца сумата от 652,35 лв. (след изменение на иска по реда на чл. 214 ГПК в открито съдебно заседание), представляваща недължимо платена сума по оспорената клауза на чл. 4, ал. 2, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 28.03.2023 г. до окончателното изплащане на сумата.

По предявените искове в тежест на ищеца е да докаже: 1/. че между страните е сключен договор за паричен заем № 3263344, съдържащ оспорената клауза със соченото в исковата молба съдържание; 2/. че клаузата на чл. 4, ал. 2 от договора е нищожна на заявените с исковата молба основания - че със същата се заобикаля изискването на чл. 19, ал. 4 ЗПК и на чл. 33, ал. 1 и ал. 2 ЗПК, че същата накърнява добрите нрави, т. е. че накърнява принципите на справедливостта, добросъвестността в гражданските и търговските взаимоотношения, както и принципите за предотвратяване на несправедливото обогатяване, че е наравноправна клауза.

В тежест на ответника е да докаже основателността на възраженията си, както и че на потребителя при сключването на договора е предоставена ясна и коректна информация, за да бъде в състояние последният да прецени икономическите последици от сключването на договора.

По иска с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД в тежест на ищеца е да докаже

даването на процесната сума на основание оспорената клауза от договора за паричен заем, а в тежест на ответника – наличие на основание за задържането ѝ.

Във връзка с оплакванията на ответника за недопустимост на производството съдът приема, че за ищеца винаги е налице интерес с иск да прогласи нищожността на договор, по който той е страна, респективно на отделна негова клауза, за да обвърже със силата на пресъдено нещо страните по нищожния договор или клауза от него. Съединяването на такъв иск с иск за връщане на даденото по нищожния договор или клауза от него не е недопустимо, тъй като с решението по иска по чл. 55 ЗЗД ответникът няма да бъде обвързан от силата на пресъдено нещо по отношение на нищожността на договора или на отделна негова клауза с оглед на това, че мотивите не обвързват страните. Ето защо за всяка от страните по договора съществува правен интерес да предяви иск за прогласяване на нищожността му, респективно на отделна негова клауза, едновременно с иск за връщане на даденото по нищожния договор или клауза от него.

Когато искът е за прогласяване недействителност на сделка или клауза от нея, а в обстоятелствената част на исковата молба са заявени повече от едно от законовите основания за недействителност, съдът е длъжен да съобрази, че е сезиран с множество обективно съединени искове - при един петитум ищецът е заявил множество основания за прогласяване недействителността на сделката. С оглед основанията на всеки един от исковете, същите следва да се разгледат при условията на евентуалност в поредността, произтичаща от естеството на въведеното основание – от най-тежкото към най-лекото (така решение № 40/07.04.2020 г. по гр. д. № 2383/2019 г. по описа на ВКС, III г. о.).

С оглед заявените с исковата молба основания за нищожност на неустоечната клауза, съдът приема, че следва първо да разгледа иска на заявеното главно основание – нищожност поради заобикаляне на императивното изискване на [чл. 19, ал. 4 ЗПК](#).

Предвид твърденията на страните, с проекта за доклад по делото, обявен за окончателен в открито съдебно заседание, съдът е отделил на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 и т. 4 ГПК като безспорни и ненуждаещи се от доказване между страните по делото фактите, че ищецът е сключил с „И.А.М.“ АД договор за паричен заем № 3263344, по силата на който на ищеца е предоставен заем в размер на 1250 лв., в чл. 4 от договора страните са уговорили заемът да бъде обезпечен с две физически лица – поръчители или банкова гаранция, като на основание чл. 4, ал. 2 от договора на ищеца е начислена неустойка, тъй като не е представил в срок надлежни поръчители или друг вид обезпечение, посочени в съответния договор, и че ищецът е заплатил по процесния договор за заем сума за неустойка в общ размер на 652,35 лв.

Сключеният между страните договор е потребителски, поради което намира своята правна регламентация в [Закона за потребителския кредит \(ЗПК\)](#), като според легалната дефиниция, дадена в [чл. 9 ЗПК](#), въз основа на договора за потребителски кредит кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за

продължителен период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне. Условие за действителност на договора е писмената форма – [чл. 10, ал. 1 ЗПК](#).

В случая от представените по делото доказателства се установява сключването на договор за предоставяне на паричен заем, както и че сумата от 1250 лв. – главница по договора е била предоставена на ищеца, което не се оспорва от последния.

За да е налице валидно сключен договор за потребителски кредит, необходимо е същият да отговоря кумулативно на всички предвидени в разпоредбите на [чл. 10, ал. 1 ЗПК](#), [чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и т. 20](#) и [ал. 2 ЗПК](#) и [чл. 12, ал. 1, т. 7-9 ЗПК](#) изисквания. Неспазването на което и да е от тях според императивната норма на [чл. 22 ЗПК](#) води до извод за недействителност на договора за потребителски кредит. Същата има характер на изначална недействителност, защото последиците са изискуеми при самото сключване на договора и когато той бъде обявен за недействителен, заемателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не и връщане на лихвата и другите разходи.

След като се запозна със съдържанието на процесния договор съдът приема, че са спазени изискванията на [чл. 10, ал. 1](#), [чл. 11, ал. 1, т. 7, 8, 9, 11, 12](#) и [20 ЗПК](#). Доколкото е договорен фиксиран лихвен процент, то не е необходимо посочването на методика за изчисляване на референтен лихвен процент. Отделно от това, в случая нито се твърди, нито се установява, че е уговорено прилагане на различни лихвени проценти. Изготвен е погасителен план, който съдържа информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски ([който е инкорпориран в самия договор за заем](#)), договорът съдържа предупреждение за последиците за заемателя при просрочие на вноските (чл. 8 и чл. 9), както и наличието на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата (чл. 7), с което са спазени изискванията и на [чл. 11, ал. 1, т. 20 ЗПК](#). По въпроса дали срочният договор за потребителски кредит, предвиждащ погасяването на главницата чрез последователни вноски, трябва да съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата и лихвата, изчислена на базата на лихвения процент, когато не е налице искане на потребителя по [чл. 11, ал. 1, т. 12 ЗПК](#), както и дали трябва договорът за потребителски кредит, по отношение на който не са приложими различни лихвени проценти, да съдържа посочване отделно на главницата и лихвите, които се погасяват с погасителната вноска, е постановено [решение № 106 от 03.06.2022 г.](#) по гр. д. № 3253/2021 г. по описа на ВКС, III г. о., според което само при наличие на искане от потребителя кредиторът е длъжен безплатно да му предостави извлечение под формата на погасителен план. Когато не са приложими различни лихвени проценти, не е необходимо в погасителния план да се съдържа посочване отделно на главницата и лихвите, които се погасяват с погасителната вноска. В процесния договор се съдържа погасителен план, в който се съдържа и разбивка на вноските по главница, с което са спазени разпоредбите на [чл. 11, ал. 1, т. 11 и т. 12 ЗПК \(чл. 5 от договора\)](#).

Съдът приема обаче, че не е спазено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, като в тази

връзка намира за необходимо да изложи съображения по твърдението на ищеца за нищожност на неустоечната клауза на чл. 4 от договора за паричен заем:

Преценката относно действителността на процесната клауза на чл. 4, ал. 2, вр. с ал. 1 от договора следва да се извърши както в съответствие с общите правила на ЗЗД, така и с нормите на ЗПК, при действието на които е сключен договорът. Автономията на волята на страните да определят свободно съдържанието на договора, в т. ч. да уговорят такси и неустойки, е ограничена от разпоредбата на чл. 9 ЗЗД в две посоки: съдържанието на договора не може да противоречи на повелителни норми на закона, а в равна степен и на добрите нрави, което ограничение се отнася както до гражданските сделки, така и за търговските сделки (чл. 288 ТЗ) - т. 3 от Тълкувателно решение № 1/2009 г. на ВКС по тълк. дело № 1/2009 г., ОСТК.

По силата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

В процесния договор за заем е посочен ГПР - 40,83 %, т. е. формално е изпълнено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Този размер не надвишава максималния по чл. 19, ал. 4 ЗПК. Този размер обаче не отразява действителния такъв, тъй като не включва част от разходите за кредита, а именно - неустойката в размер на 652,35 лв., която се начислява автоматично от заемодателя и се заплаща от заемателя разсрочено, заедно с всяка от погасителните вноски. Размерът на неустойката е повече от половината от заетата сума и заедно с нея се формира годишен процент на разходите, който е значително по-висок от нормативно установения в чл. 19, ал. 4 ЗПК.

Според настоящия съдебен състав, уговорената неустойка за непредоставяне на обезпечение е разход, свързан с предмета на договора, доколкото касае обезпечение на вземанията по него. Съдът приема, че задължението за заплащане на неустойка не е свързано с неизпълнение на договора, а представлява разход по смисъла на чл. 19, ал. 1 ЗПК, който, в противоречие с чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, не е включен в годишния процент на разходите (индикатор за общото оскъпяване на кредита) – чл. 19, ал. 1 и ал. 2 ЗПК, който съобразно правилото на чл. 19, ал. 4 ЗПК не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България (основен лихвен процент плюс 10 %), което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума, а клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, са нищожни – чл.

19, ал. 5 ЗПК. Този извод следва от дефиницията на понятието „общ разход по кредита за потребителя“, съдържаща се в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, според която това са всички разходи по кредита, включително лихви, комисионни, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по - специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. В случая целта на неустойката е да създаде за потребителя задължение за допълнително плащане в полза на кредитора, което се явява за потребителя разход, пряко свързан с кредита - допълнително възнаграждение, дължимо наред и едновременно с погасителните вноски по кредита, формално извън договорната лихва и все на кредитодателя. Последното несъмнено води до съществено и необосновано оскъпяване на кредита и обременяване на разходите по същия, които се възлагат в тежест на потребителя. Прикривайки даден разход по кредита като не е посочен изрично в договора и не е взет предвид при посочване размера на ГПР, кредиторът на практика е въвел в заблуждение потребителя и същият не е бил наясно за риска, който поема, респективно цената, която трябва да плати, преди да бъде обвързан от договора.

В допълнение, получаването на заема е обусловено от предоставяне на едно от посочените „обезпечения“, като заемателят се е съгласил да заплати неустойка в размер на 652,35 лв., която се заплаща разсрочено съгласно включения в договора погасителен план. Изискванията, които посочената клауза от договора въвежда за потребителя са на практика неосъществими за него. Посочената алтернатива за обезпечение - банкова гаранция е житейски немислима при сключване на договор за потребителски кредит, доколкото кандидатстващото лице може просто да се възползва от средствата, нужни за издаването на банковата гаранция. По този начин кредиторът не е очаквал или желал изпълнение на задължението. Още повече, ако заемодателят действително е имал намерение да получи обезпечение от такъв тип, той е можел да постави сключването на договора за заем и предоставяне на заемните средства под условие от предварителното поемане на поръчителство от лице, отговарящо на посочени изисквания, каквато възможност той има съгласно чл. 138, ал. 2, изр. 2 ЗЗД. В подкрепа на горния извод следва да се отбележи и уговорката, че в случай на възникване на задължение за заплащане на неустойка, то ще бъде заплащано заедно с погасителните вноски по кредита. Това отново навежда на извод към изначално съгласие между страните, че задължението за предоставяне на обезпечение няма да бъде изпълнено, а това за неустойка ще възникне. В аспекта на изложеното съдът приема, че обсъжданата клауза от договора носи характеристиките и на неравноправна такава по смисъла на чл. 143 ЗЗП, тъй като е уговорена във вреда на потребителя, не отговаря на изискванията за добросъвестност и внася значително неравновесие в правата и задълженията между страните. Същата попада под хипотезата на чл. 143, ал. 2, т. 5 ЗЗП, тъй като задължава потребителя при неизпълнение на задължението си за предоставяне на обезпечение по договора след неговото сключване да заплати необосновано висока с оглед

цената на договора за кредит за потребителя неустойка. Следва да се посочи и задължението на кредитора преди сключване на договора за заем да оцени кредитоспособността на потребителя, като извърши справки в достъпните му бази данни и регистри и ако прецени, че не е достатъчно платежоспособен, да откаже предоставянето на заемните средства. На практика с тази клауза кредиторът прехвърля риска от неизпълнение на това си задължение на потребителя, кандидатстващ за отпускане на парични средства чрез сключването на договора. Последното води до значително нарастване на цената на кредита и възлага на потребителя финансова тежест, което е в противоречие с [чл. 16 ЗПК](#).

Плащането на неустойката не е отразено като разход при формиране на ГПР и този начин на оповестяване на разходите не е съответен на изискването на чл. 19, ал. 1 ЗПК. Тази част от сделката е особено съществена за интересите на потребителите, тъй като целта на уредбата на годишния процент на разходите по кредита е чрез императивни норми да се уеднакви изчисляването и посочването му в договора и това да служи за сравнение на кредитните продукти, да ориентира икономическия избор на потребителя и да му позволи да прецени обхвата на поетите задължения. В случая, при отчитане на неустойката като разход действителният ГПР би бил значително завишен, следователно с оспорената клауза се цели чрез позволени от закона средства да се постигнена забранена от закона цел – начисляване то на ГПР над уговорения в чл. 19, ал. 4 ЗПК. Следователно оспорената клауза е нищожна на основание [чл. 26, ал. 1, пр. 2 ЗЗД](#), вр. с [чл. 19, ал. 4](#) и [ал. 5 ЗПК](#) и искът следва да бъде уважен на това основание.

С оглед уважаване на главния иск, съдът намира, че не се е сбъднало процесуалното условие за разглеждане на иска, предявен в условията на евентуалност – за установяване, че процесната клауза за неустойка е уговорена в противоречие с добрите нрави, поради което не дължи произнасяне по този иск.

С иска по чл. 55, ал. 1 ЗЗД ищецът претендира връщането на нещо, което е дал на ответника и в негова тежест е да докаже единствено даването - факта на плащане на процесната сума, а в тежест на ответника – че е налице валидно правно основание за получаването, съответно задържане на полученото. Доколкото твърденията на ищеца са относно недължимо платена сума, то претенцията е с правно основание [чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД](#).

В случая предвид представената от ответника справка за погасени суми по договора за заем е отделено за безспорно плащането от страна на ищеца на сумата от 652,35 лв. – неустойка съгласно чл. 4 от договора.

Предвид доказване на факта на плащане на сумата от 652,35 лв. – неустойка за непредоставяне на обезпечение по договора за паричен заем, в тежест на ответника е да докаже основание за задържане на сумата. Тъй като посочената клауза съдът прие за нищожна поради заобикаляне на закона, то липсва основание за задържане на сумата от ответника.

Искът е основателен в пълния си размер за сумата от 652,35 лв. и следва да бъде уважен изцяло.

Едва с увеличението на иска цялото вземане става предмет на спора и от момента на молбата по чл. 214, ал. 1, изр. 3, пр. 1 ГПК е налице искане за присъждане на законната лихва върху увеличената част – виж решение № 60141/25.11.2021 г. по т. д. № 2022/2020 г. по описа на ВКС, I т. о. Ето защо законната лихва върху първоначално предявения размер от 50 лв. следва да бъде присъдена считано от 28.03.2023 г. – датата на депозиране на исковата молба (съобразно диспозитивното начало) до окончателното плащане, а върху разликата над 50 лв. до пълния размер от 652,35 лв. (или за сумата от 602,35 лв.) – от подаването на молбата по чл. 214 ГПК – 23.10.2023 г. до окончателното плащане.

По разноските:

При този изход на спора разноси се дължат единствено на ищеца, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК. В случая се претендира адвокатско възнаграждение в размер на общо 960 лв. съгласно договор за правна защита и съдействие, за безплатна правна помощ по чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв. Своевременно релевираното от процесуалния представител на ответника възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на претендираното от ищеца адвокатско възнаграждение е основателно. Съдът приема, че когато с една искова молба са предявени от един ищец срещу определен ответник в обективно кумулативно съединение оценяеми искове, интересът, върху който следва да се определи минималният размер на адвокатското възнаграждение, е сборът от цената на всички искове – в този смисъл е определение № 29/20.01.2020 г. по ч. т. д. № 2982/2019 г. по описа на ВКС, II т. о., поради което минималното адвокатско възнаграждение, изчислено съобразно чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г., възлиза в размер на 516,56 лв. с ДДС. При съобразяване цената на предявените искове, свързания им предмет, липсата на фактическа и правна сложност на делото, срочното му разглеждане пред първоинстанционния съд без участие на процесуални представители на страните, настоящият съдебен състав приема, че в полза на Еднолично акционерно дружество „Д. М.“ следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 516,56 лв. с ДДС. Следва да бъде застъпена позиция, че този вид съдебни производства не следва да се превръщат в източник на генериране на съдебни разноси, надхвърлящи многократно материалния интерес по същите, като съдът следва да съблюдава разпоредбата на чл. 3 ГПК.

На основание чл. 78, ал. 6 ГПК в тежест на ответника следва да се възложат разноските за държавна такса в размер на общо 100 лв.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА ЗА НИЩОЖНА клаузата на чл. 4, ал. 2 от договор за паричен заем № 3263344 от 30.06.2018 г., сключен между К. Й. П. и „Изи Асет Мениджмънт“ АД, предвиждаща заплащане на неустойка в размер на 652,35 лв. за неизпълнение на задължение за предоставяне на обезпечение, по предявения от К. Й. П., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Б....., срещу „Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес

на управление: гр. С....., иск с правно основание чл. 26, ал. 1, пр. 2 ЗЗД, вр. с чл. 19, ал. 4 и ал. 5 ЗПК.

ОСЪЖДА „Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С....., да заплати на К. Й. П., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Б....., на основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД сумата от 652,35 лв., представляваща недължимо платена сума по договор за паричен заем № 3263344 от 30.06.2018 г., представляваща неустойка по чл. 4, ал. 2 от договора за непредоставяне на обезпечение, ведно със законната лихва върху сумата от 50 лв., считано от 28.03.2023 г. – датата на депозиране на исковата молба в съда до окончателното плащане, както и ведно със законната лихва върху разликата над 50 лв. до пълния размер от 652,35 лв. (или за сумата от 602,35 лв.) – от подаването на молбата по чл. 214 ГПК – 23.10.2023 г. до погасяване на задължението.

ОСЪЖДА „И.А.М.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С....., да заплати на Еднолично адвокатско дружество „Д. М.“, БУЛСТАТ *****, с адрес на упражняване на дейността: гр. С....., представлявано от управителя си Д. М. М., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, вр. с чл. 38, ал. 1, т. 23 Адв. сумата от общо 516,56 лв. с ДДС – разноски за настоящото производство.

ОСЪЖДА „И.А.М.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С....., да заплати по сметка на Софийски районен съд на основание чл. 78, ал. 6 ГПК сумата от 100 лв. – разноски за държавна такса.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____